

**Standard świadczenia doradczo-szkoleniowej
usługi systemowej KSU
w zakresie zarządzania efektywnością energetyczną
przedsiębiorstw**

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Standard świadczenia doradczo-szkoleniowej usługi systemowej KSU w zakresie zarządzania efektywnością energetyczną przedsiębiorstw¹

Definicja:

Usługa systemowa KSU w zakresie zarządzania efektywnością energetyczną przedsiębiorstw to usługa doradczo-szkoleniowa, której celem jest rozwój przedsiębiorstw poprzez poprawę efektywności wykorzystania energii – np. dzięki optymalizacji zużycia energii, ograniczeniu kosztów jej pozyskania, poprawie systemu zarządzania energią w przedsiębiorstwie lub wzrostowi przychodów.

Celem usługi systemowej KSU w zakresie zarządzania efektywnością energetyczną przedsiębiorstw jest także podniesienie konkurencyjności, rentowności i potencjału przedsiębiorstwa Klienta. Uzyskane wsparcie doradczo-szkoleniowe ma pomóc firmom w procesie przechodzenia ze skali mikro do poziomu małych przedsiębiorstw oraz z poziomu przedsiębiorstw małych do średnich.

I. Zasady realizacji usługi systemowej KSU w zakresie zarządzania efektywnością energetyczną przedsiębiorstw

1. Usługa systemowa KSU w zakresie zarządzania efektywnością energetyczną przedsiębiorstw jest skierowana do mikro- i małych przedsiębiorstw, które charakteryzują się rocznym zużyciem energii (przede wszystkim energii cieplnej i elektrycznej) na poziomie nie mniejszym niż 250 GJ (69,44 MWh)².
2. Realizacja usługi systemowej KSU w zakresie zarządzania efektywnością energetyczną przedsiębiorstw poprzedzona jest wstępnym rozpoznaniem specyfiki funkcjonowania przedsiębiorstwa Klienta w zakresie wykorzystania energii (przede wszystkim energii cieplnej i elektrycznej) oraz identyfikacją obszarów problemowych³, które należy poddać analizom w dalszej części usługi. Ma ono na celu określenie zakresu i szczegółowości wskazanych do przeprowadzenia u danego Klienta analiz.
 - 2.1. Przed przystąpieniem do świadczenia usługi systemowej PW weryfikuje także czy Klient spełnia warunki udziału w projekcie – przede wszystkim warunki dotyczące udzielania pomocy *de minimis*, ale także pozostałe warunki wskazane w dokumentacji konkursowej.
 - 2.2. Uzgodniony zakres usługi systemowej KSU w zakresie zarządzania efektywnością energetyczną przedsiębiorstw powinien być dostosowany do specyfiki, indywidualnych możliwości (w szczególności finansowych i organizacyjnych) oraz indywidualnych potrzeb danego Klienta.
 - 2.3. Uzgodniony zakres usługi systemowej KSU w zakresie zarządzania efektywnością energetyczną przedsiębiorstw (ze wskazaniem obszarów problemowych) powinien zostać zapisany w umowie o świadczenie usługi, o której mowa w punkcie 4.
3. Przed rozpoczęciem procesu świadczenia usługi systemowej PW informuje Klienta, że usługa systemowa będzie świadczona w ramach realizacji projektu systemowego PARP pn.: „Zapewnienie dostępu przedsiębiorstw do nowych usług KSU”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach poddziałania 2.2.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, na lata 2007-2013 oraz o szczegółowych zasadach, na jakich wsparcie to jest udzielane, w tym zwłaszcza o jego maksymalnej wysokości i wysokości pomocy *de minimis*, jaką otrzymuje Klient oraz, że:

¹ Zwany w dalszej części dokumentu „Standardem”.

² Zwanych dalej „Klientami”, lub „przedsiębiorcami”.

³ Przez pojęcie „obszar problemowy” należy rozumieć obszar funkcjonowania przedsiębiorstwa, związany z wykorzystaniem energii (w tym energii cieplnej, elektrycznej, mechanicznej lub innych), w którym możliwe będzie przedstawienie rekomendacji dotyczących wdrożenia ewentualnych działań, mających na celu zwiększenie efektywności wykorzystania danego rodzaju energii.

- 3.1. usługa systemowa KSU jest świadczona w ramach Krajowego Systemu Usług, zgodnie ze standardem opracowanym przez PARP (agencję rządową);
- 3.2. usługi systemowe KSU świadczone przez PW są przez PARP monitorowane w celu zapewnienia ich odpowiedniej jakości;
- 3.3. w związku z udziałem w projekcie, może on zostać poproszony o udział w badaniu, którego celem będzie ocena jakości, przydatności i skuteczności usługi systemowej KSU.
4. Usługa systemowa KSU w zakresie zarządzania efektywnością energetyczną przedsiębiorstw (lub jej etap) realizowana jest na podstawie pisemnej umowy o świadczenie usługi zawartej pomiędzy Podmiotem Wsparcia (PW)⁴ a Klientem. Umowa ta powinna zawierać, co najmniej:
 - 4.1. zakres prac, które zostaną zrealizowane przez PW na rzecz Klienta,
 - 4.2. sposób realizacji usługi,
 - 4.3. zasady wprowadzania zmian w zakresie, sposobie i terminie realizacji usługi,
 - 4.4. harmonogram realizacji usługi i ostateczny termin jej wykonania,
 - 4.5. szczegółowe zasady wyceny oraz koszt usługi lub pojedynczego jej etapu,
 - 4.6. personalia, dane kontaktowe i opis kwalifikacji osób odpowiedzialnych ze strony PW za prawidłową realizację usługi (ze wskazaniem jednej osoby wyznaczonej do bezpośredniego kontaktu z Klientem),
 - 4.7. personalia i dane kontaktowe osób/osoby wyznaczonej ze strony Klienta do kontaktu z PW, odpowiadającej za dostarczenie informacji niezbędnych do realizacji usługi systemowej,
 - 4.8. personalia i dane kontaktowe osób/osoby uprawnionych do reprezentowania Klienta,
 - 4.9. zobowiązanie PW do zachowania poufności informacji chronionych tzw. klauzulą poufności, która zobowiązuje PW do zachowania w tajemnicy wszystkich informacji na temat Klienta oraz jego firmy, które pozyskał podczas świadczenia usługi,
 - 4.10. postanowienia dotyczące uprawnień Klienta do korzystania z produktów (w tym raportów, opracowań, analiz, utworów, itp.) wytworzonych przez PW w trakcie realizacji usługi, bez konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów z tego tytułu, w zakresie i terminie niezbędnym do osiągnięcia rezultatów usługi,
 - 4.11. informację o miejscu przeprowadzenia szkolenia (ustalane przez PW – nie może być oddalone o więcej niż 100 km od siedziby Klienta)⁵,
 - 4.12. informację o możliwości przeprowadzania i konieczności poddania się przez Klienta działaniom monitoringowym, kontrolnym lub ewaluacyjnym dotyczącym zakresu i produktów usługi systemowej, zgodnie z wymogami wynikającymi z Zasad finansowania POKL,
 - 4.13. informację o możliwości wzięcia udziału Klienta w badaniu, którego celem będzie ocena jakości, przydatności i skuteczności świadczonej na jego rzecz usługi,
 - 4.14. wzór raportu lub innego dokumentu potwierdzającego wywiązanie się stron z umowy,
 - 4.15. zobowiązanie klienta do pokrycia minimum 30% kosztu usługi lub pojedynczego jej etapu.

⁴ Podmiotem Wsparcia (PW) jest usługodawca wybrany w konkursie, który podpisał z PARP umowę na przetestowanie i wdrożenie usługi systemowej KSU w zakresie zarządzania efektywnością energetyczną przedsiębiorstw.

⁵ W przypadku dużego rozproszenia geograficznego Klienta możliwe jest odstępstwo od tej zasady po uzyskaniu akceptacji zainteresowanych Klienta i PARP.

5. W dniu podpisania umowy, o której mowa w punkcie 4 PW wystawia Klientowi zaświadczenie o udzieleniu pomocy *de minimis*, na kwotę równą różnicy pomiędzy wykazanym w umowie kosztem usługi (lub jej etapu), a wskazaną w umowie odpłatnością ponoszoną przez Klienta.
6. Po zakończeniu realizacji usługi systemowej KSU w zakresie zarządzania efektywnością energetyczną przedsiębiorstw lub pojedynczego jej etapu, PW jest zobowiązany pozyskać od Klienta wypełnioną ankietę oceny zadowolenia z usługi. Ankieta powinna wskazywać, jakie korzyści przedsiębiorstwo Klienta odniosło w wyniku skorzystania z usługi (lub jakich korzyści się spodziewa), głównie w aspekcie poprawy efektywności wykorzystania energii – np. w zakresie optymalizacji zużycia energii, ograniczenia kosztów jej pozyskania, poprawy systemu zarządzania energią w przedsiębiorstwie lub wzrostu przychodów.
7. Rezultatem usługi systemowej KSU będzie trwałe wyposażenie przedsiębiorców w kompetencje oraz instrumenty, dopasowane do ich indywidualnych potrzeb, pozwalające na identyfikację obszarów, w których następuje znaczące zużycie energii, i w których można zastosować działania związane ze zwiększeniem efektywności energetycznej oraz kompetencje pozwalające na samodzielne stosowanie tych narzędzi, a także dodatkowo zwiększenie świadomości przedsiębiorców w zakresie potrzeby zarządzania efektywnością energetyczną firmy.

II. Zakres usługi systemowej KSU w zakresie zarządzania efektywnością energetyczną przedsiębiorstw

8. Usługa systemowa KSU w zakresie zarządzania efektywnością energetyczną przedsiębiorstw składa się z dwóch etapów:
 - 8.1. **Etap I – diagnoza i opracowanie Planu Poprawy Stanu Gospodarki Energetycznej przedsiębiorstwa,**
 - 8.2. **Etap II – doradztwo we wdrożeniu Planu Poprawy Stanu Gospodarki Energetycznej przedsiębiorstwa.**

9. **Etap I – diagnoza i opracowanie Planu Poprawy Stanu Gospodarki Energetycznej przedsiębiorstwa** – polega na:
 - 9.1. **Analizie stanu gospodarki energetycznej przedsiębiorstwa,** w szczególności obejmującej obszary problemowe, o których mowa w punkcie 2, w celu identyfikacji możliwych do wdrożenia działań optymalizujących zmierzających do zwiększenia efektywności energetycznej przedsiębiorstwa;
 - 9.2. **Opracowaniu Planu Poprawy Stanu Gospodarki Energetycznej** przedsiębiorstwa, którego celem jest zapewnienie przedsiębiorcy niezbędnych danych i wskazówek, umożliwiających samodzielne podjęcie czynności skutkujących wdrożeniem działań optymalizujących zmierzających do zwiększenia efektywności energetycznej przedsiębiorstwa;
 - 9.3. **Przeszkoleniu pracowników przedsiębiorstwa,** w zakresie podstawowych zagadnień związanych z zarządzaniem efektywnością energetyczną przedsiębiorstw;

10. Zakres rzeczowy **Etapu I** obejmuje:
 - 10.1. **Analizę stanu gospodarki energetycznej przedsiębiorstwa,** która jest realizowana w szczególności poprzez:
 - 10.1.1. zebranie danych dotyczących charakterystyki i parametrów technicznych obiektów, urządzeń technicznych lub instalacji, w których użytkowana jest energia;
 - 10.1.2. zebranie danych dotyczących organizacji zarządzania energią w przedsiębiorstwie, w tym stosowanych taryf i umów z dostawcami energii;
 - 10.1.3. ocenę organizacji zarządzania energią w przedsiębiorstwie, w tym w odniesieniu do możliwości utworzenia lub udoskonalenia istniejącego, systemu zarządzania energią w przedsiębiorstwie (*należy przy tym stosować zasady, pojęcia i wytyczne zgodne z normą PN-EN ISO 50001*);
 - 10.1.4. zebranie danych niezbędnych do przeprowadzenia i weryfikacji oszacowań analitycznych, a w przypadku braku tych danych przeprowadzenie pomiarów⁶ wielkości fizycznych i parametrów pracy obiektów, urządzeń technicznych lub instalacji oraz wskazanie czynników wpływających na zużycie energii przez te obiekty, urządzenia techniczne lub instalacje;
 - 10.1.5. ocenę stanu technicznego oraz analizę rzeczywistego zużycia energii przez obiekty, urządzenia techniczne lub instalacje, obejmującą inwentaryzację techniczną

⁶ Wszystkie pomiary realizowane przez PW powinny być stosownie udokumentowane. Dokumentacja taka powinna zawierać dane na temat charakterystyk sprzętu wykorzystanego do przeprowadzenia badań jak także informacje o okresach, w jakich pomiary zostały przeprowadzone. Dokumentacja ta powinna zostać załączona do raportu z Etapu I.

- objektów, urządzeń technicznych lub instalacji, wraz z określeniem parametrów ich pracy oraz ogólnych danych technicznych charakteryzujących te obiekty, urządzenia techniczne lub instalacje;
- 10.1.6. analizę zachowania pracowników Klienta i jego dostawców w zakresie wykorzystania energii;
 - 10.1.7. **wyznaczenie całkowitej, bazowej wielkości zużycia energii przez obiekty, urządzenia techniczne lub instalacje w stanie istniejącym** z wykorzystaniem metod analitycznych i z uwzględnieniem danych znamionowych, katalogowych lub rzeczywistych pomiarów oraz czynników wpływających na zużycie energii przez te obiekty, urządzenia techniczne lub instalacje;
 - 10.1.8. **zidentyfikowanie możliwych do wdrożenia działań optymalizujących służących poprawie efektywności energetycznej przedsiębiorstwa Klienta**⁷ wraz z oceną ich opłacalności ekonomicznej uwzględniającej wysokość możliwych do uzyskania oszczędności zużycia energii, wysokość kosztów inwestycyjnych (koniecznych do poniesienia w celu wdrożenia poszczególnych działań), okres konieczny do wdrożenia poszczególnych działań oraz okres, w którym nastąpi zwrot kosztów inwestycji;
 - 10.1.9. **wyznaczenie całkowitej wielkości zużycia energii przez obiekty, urządzenia techniczne lub instalacje, według stanu po zrealizowaniu działań optymalizujących** rekomendowanych przez PW z wykorzystaniem metod analitycznych i z uwzględnieniem danych znamionowych lub katalogowych oraz czynników wpływających na zużycie energii;
- 10.2. opracowanie **Planu Poprawy Stanu Gospodarki Energetycznej** przedsiębiorstwa, który powinien zawierać w szczególności:
- 10.2.1. informacje na temat: daty przeprowadzenia analizy stanu gospodarki energetycznej przedsiębiorstwa, osób uczestniczących w jej realizacji ze strony PW i Klienta oraz czasu jej trwania;
 - 10.2.2. wykaz obowiązujących przepisów, norm, dokumentów i danych źródłowych, w szczególności specjalistycznych opracowań w zakresie najlepszych dostępnych technologii lub dobrych praktyk, z których korzystał PW realizujący analizę stanu gospodarki energetycznej przedsiębiorstwa;
 - 10.2.3. szczegółowy opis wykorzystanych na etapie analizy stanu gospodarki energetycznej przedsiębiorstwa: sposobów wykonania analiz danych, metod obliczeniowych i modeli matematycznych, wzorów, wskaźników i współczynników użytych w tych obliczeniach, wraz z opisem przyjętych założeń oraz wskazaniem źródeł danych zastosowanych do obliczeń oszczędności energii;
 - 10.2.4. wszystkie dane i informacje stanowiące efekt realizacji analizy stanu gospodarki energetycznej przedsiębiorstwa, w tym:
 - 10.2.5. **co najmniej jedną rekomendację dotyczącą możliwości wdrożenia w przedsiębiorstwie Klienta, co najmniej jednego działania optymalizującego**⁸

⁷ Działaniem służącym poprawie efektywności energetycznej w rozumieniu niniejszego Standardu może być np.: termomodernizacja budynków, zmiana wykorzystywanych źródeł i/lub nośników energii, eliminacja strat przesyłu i wykorzystania energii cieplnej i elektrycznej, wykorzystanie energii odpadowej, możliwość sprzedaży nadwyżek wyprodukowanej energii, monitoring zużycia energii, możliwość zmiany dostawcy energii i wykorzystywania specjalnych taryf, reorganizacja procesu produkcyjnego, optymalizacja organizacji pracy, utworzenie i działanie systemu zarządzania energią, wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych i inne.

⁸ Działaniem optymalizującym służącym poprawie efektywności energetycznej w rozumieniu niniejszego Standardu może być np.: termomodernizacja budynków, zmiana wykorzystywanych źródeł i/lub nośników

służącego poprawie efektywności energetycznej przedsiębiorstwa, o co najmniej 10%⁹.

Działania optymalizujące można przypisać przede wszystkim do trzech kategorii:

Kategoria 1 – działania służące prawidłowej eksploatacji obiektów, instalacji, systemów lub urządzeń np. przez wyłączenie zbędnych odbiorników, ocenę poprawności doboru taryfy, analizę rzeczywistego poboru mocy cieplnej oraz elektrycznej – czynnej, biernej itp.

Kategoria 2 – działania prowadzące do prawidłowej konserwacji i napraw bieżących np. uszczelnień, likwidacji przecieków, naprawy uszkodzeń izolacji, czyszczenie instalacji itp.

Kategoria 3 – działania polegające na modernizacji struktury budowlanej, systemów, instalacji oraz urządzeń np. ocieplenie przegród zewnętrznych, nowe urządzenia grzewcze, oświetlenie itp.

- 10.2.6. praktyczne wytyczne umożliwiające Klientowi samodzielne wdrożenie działań optymalizujących, o których mowa w punkcie 10.2.5.

Dla każdego wskazanego działania optymalizującego należy określić, co najmniej:

- 10.2.6.1. dwa jego warianty¹⁰ (*jeżeli to możliwe*);
- 10.2.6.2. trzech dostawców rozwiązania (technicznego, organizacyjnego itp.) pozwalającego na wdrożenie działania optymalizującego – z podaniem danych kontaktowych dostawcy/wykonawcy;
- 10.2.6.3. wysokość kosztów inwestycyjnych, jakie są konieczne do poniesienia w celu wdrożenia działania optymalizującego (z informacją o cenach od poszczególnych dostawców/wykonawców);
- 10.2.6.4. wysokość możliwych do uzyskania oszczędności zużycia energii lub oszczędności kosztów zakupu energii wynikających z wdrożenia działania;
- 10.2.6.5. okres konieczny do wdrożenia działania;
- 10.2.6.6. okres, po jakim nastąpi zwrot kosztów inwestycji;
- 10.2.6.7. opłacalność ekonomiczną wdrożenia – tj. relację wysokości kosztów inwestycyjnych, koniecznych do poniesienia w celu wdrożenia danego działania do wysokości możliwych do uzyskania oszczędności zużycia energii lub oszczędności kosztów zakupu energii (dla każdego z wariantów) lub do wysokości możliwego do uzyskania przyrostu przychodów;

energii, eliminacja strat przesyłu i wykorzystania energii cieplnej i elektrycznej, wykorzystanie energii odpadowej, możliwość sprzedaży nadwyżek wyprodukowanej energii, monitoring zużycia energii, możliwość zmiany dostawcy energii i wykorzystywania specjalnych taryf, reorganizacja procesu produkcyjnego, optymalizacja organizacji pracy, utworzenie i działanie systemu zarządzania energią, wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych i inne.

⁹ W Standardzie nie określono liczby działań optymalizujących, jakie powinny zostać zarekomendowane i wdrożone. Jednakże wszystkie zarekomendowane w **Planie Poprawy Stanu Gospodarki Energetycznej przedsiębiorstwa** działania optymalizujące, powinny łącznie dać efekt w postaci zwiększenia efektywności energetycznej przedsiębiorstwa, o co najmniej 10%.

W przypadku, jeżeli nie jest możliwe przedstawienie przynajmniej jednej rekomendacji, należy przedstawić szczegółowe wyjaśnienie dlaczego sformułowanie rekomendacji nie było możliwe.

¹⁰ Jeżeli było możliwe zdefiniowanie więcej niż jednego wariantu rekomendowanego rozwiązania, dla każdego z wariantów należy podać wszystkie dane i informacje, o których mowa w punktach 7.2.6.2-8. Jeżeli wskazanie wariantów nie było możliwe, należy przedstawić uzasadnienie tego faktu.

- 10.2.6.8. opis pozafinansowych korzyści, jakie może osiągnąć Klient dzięki wdrożeniu rekomendowanego działania optymalizującego, lub negatywnych skutków, jakich może uniknąć;
- 10.2.6.9. szczegółowy harmonogram rzeczowo-finansowy opisujący proces wdrożenia działania optymalizującego z dokładnymi opisami poszczególnych etapów wdrożenia (*działań jakie należy podjąć na poszczególnych etapach aby doprowadzić do wdrożenia*), ze wskazaniem, jakie czynności wykonać będzie musiał sam Klient, a jakie czynności może wykonać PW lub powinien wykonać wykonawca zewnętrzny;
- 10.2.6.10. liczbę godzin doradztwa (na etapie II), niezbędnych do wdrożenia rekomendowanego działania;
- 10.2.6.11. narzędzia wspomagające proces jego prawidłowego wdrażania (*jeżeli to możliwe*).
- 10.3. Szkolenie pracowników przedsiębiorstwa, w zakresie:
- 10.3.1. możliwych do zastosowania w codziennej pracy każdego pracownika (jako jednostki, ale także elementu zespołu) zasad i narzędzi wpływających na zwiększenie efektywności energetycznej przedsiębiorstwa;
- 10.3.2. możliwych do zastosowania w systemie organizacji funkcjonowania przedsiębiorstwa zasad i narzędzi wpływających na zwiększenie jego efektywności energetycznej;
- 10.3.3. samodzielnego stosowania w codziennej praktyce działalności gospodarczej rekomendowanych do wdrożenia działań optymalizujących, w tym samodzielnego posługiwania się przekazanymi przedsiębiorcy narzędziami informatycznymi (jeżeli dotyczy), lub samodzielnego stosowania przekazanych przedsiębiorcy procedur (jeżeli dotyczy);
- 10.3.4. *jako uzupełnienie*: znaczenia zagadnienia efektywnego zarządzania energią w kontekście ochrony środowiska naturalnego, wymagań formalno-prawnych wynikających z międzynarodowych porozumień i dyrektyw Unii Europejskiej, efektywnego wykorzystania zasobów przedsiębiorstwa (w tym zasobów finansowych), możliwych do osiągnięcia wymiernych oszczędności i korzyści;
11. **Etap II – doradztwo we wdrożeniu Planu Poprawy Stanu Gospodarki Energetycznej przedsiębiorstwa** – tj. doradztwo w zakresie wdrożenia rekomendowanych w Planie Poprawy Stanu Gospodarki Energetycznej działań optymalizujących zwiększających efektywność energetyczną przedsiębiorstwa, o co najmniej 10%.
- 11.1. Doradztwo dotyczy przede wszystkim wsparcia przedsiębiorcy w procesie realizacji założeń harmonogramu rzeczowo-finansowego, o którym mowa w punkcie 10.2.6.9.
- 11.2. W zależności od indywidualnych potrzeb Klienta i zakresu koniecznych do wykonania prac, PW udziela Klientowi wsparcia doradczego:
- 11.2.1. poprzez przekazywanie wszelkich informacji i wyjaśnień dotyczących optymalnej (z punktu widzenia potrzeb i możliwości Klienta) realizacji poszczególnych etapów harmonogramu rzeczowo-finansowego, o którym mowa w punkcie 10.2.6.9;
- 11.2.2. w zakresie przeprowadzenia niezbędnych pomiarów i badań;

- 11.2.3. w zakresie przygotowania dokumentacji i procedur skutkujących prawidłowym zarządzaniem gospodarką energetyczną w przedsiębiorstwie, przewidzianych w harmonogramie rzeczowo-finansowym;
- 11.2.4. poprzez przekazanie nieodpłatnie prostych narzędzi informatycznych pomocnych przy wdrażaniu rekomendowanych działań optymalizacyjnych (opcja) – np. kalkulatorów kosztów energii, arkuszy kalkulacyjnych do wyliczania efektów energetycznych.

III. Procedura realizacji usługi systemowej KSU w zakresie zarządzania efektywnością energetyczną przedsiębiorstw

Etap I – diagnoza i opracowanie Planu Poprawy Stanu Gospodarki Energetycznej przedsiębiorstwa

- 12. Realizując Etap I, PW wykonuje na rzecz Klienta analizy, opracowuje dokumenty i przeprowadza szkolenie, o których mowa w punkcie 10. W procesie tym może zastosować metodologie ujęte w odpowiednich aktach prawnych lub normach dotyczących audytów energetycznych i efektywności energetycznej przedsiębiorstw.
- 13. W obliczeniach zużycia energii PW posługuje się następującymi pojęciami:
 - 13.1. zużycie energii finalnej lub końcowej (z podaniem wartości w [GJ] lub [kWh] oraz w przeliczeniu na tony oleju ekwiwalentnego [toe]), czyli energii dostarczonej do obiektu, urządzenia technicznego lub instalacji, które jest podstawą do obliczenia opłat za dostarczoną energię,
 - 13.2. zużycie energii pierwotnej (z podaniem wartości w [GJ] lub [kWh] oraz w przeliczeniu na tony oleju ekwiwalentnego [toe]), czyli energii zawartej w surowcach energetycznych z uwzględnieniem strat związanych z wytwarzaniem i przesyłem energii.
- 14. W obliczeniach efektów energetycznych obowiązują następujące zasady:
 - 14.1. obliczenie oszczędności energii finalnej (końcowej) wykonuje się przez:
 - 14.1.1. określenie rocznego zużycia energii w stanie istniejącym,
 - 14.1.2. określenie przewidywanego rocznego zużycia energii po realizacji przedsięwzięcia, służącego poprawie efektywności energetycznej,
 - 14.1.3. określenie wartości oszczędności energii, jako różnicy dwóch poprzednich,
 - 14.1.4. obliczenie oszczędności energii pierwotnej na podstawie obliczonej wielkości oszczędności energii końcowej,
 - 14.1.5. określenie kosztu planowanego przedsięwzięcia, oszczędności kosztów i czasu zwrotu poniesionych kosztów (SPBT) oraz jeżeli jest to zasadne w przypadku danego Klienta kosztów w cyklu życia (LCC) oraz ocenę cyklu życia (LCA),
 - 14.1.6. obliczenie efektu ekologicznego określającego obniżenie emisji CO₂ (w [tonach/rok]), wykonuje się w oparciu o wyliczoną wartość oszczędności energii pierwotnej, przez pomnożenie tej wartości przez odpowiednie wskaźniki emisji, zależne od rodzaju zaoszczędzonej energii,
 - 14.1.7. wskaźniki emisji CO₂ (w [tonach/rok]) należy przyjmować według danych przyjętych do raportowania we Wspólnotowym Systemie Handlu Uprawnieniami do Emisji publikowanych na dany rok przez Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE).

15. W terminie 21 dni po zrealizowaniu Analizy stanu gospodarki energetycznej przedsiębiorstwa, o której mowa w punkcie 10.1 PW przygotowuje Plan Poprawy Stanu Gospodarki Energetycznej przedsiębiorstwa, o którym mowa w punkcie 10.2.
16. Wszystkie rekomendowane do wdrożenia w Planie Poprawy Stanu Gospodarki Energetycznej przedsiębiorstwa działania optymalizujące muszą być zgodne z obowiązującymi przepisami prawa i normami oraz dopasowane do indywidualnych potrzeb i możliwości Klienta.
17. PW przekazuje Klientowi Plan Poprawy Stanu Gospodarki Energetycznej w ciągu 10 dni od zakończenia prac nad tym Planem. Przekazanie to poprzedzone jest prezentacją wyników Analizy stanu gospodarki energetycznej przedsiębiorstwa, o której mowa w punkcie 10.1 oraz wynikających z nie rekomendacji, dotyczących możliwych do wdrożenia działań optymalizujących mających na celu poprawę efektywności energetycznej przedsiębiorstwa Klienta. Prezentacja ta przeprowadzana jest w ustalonym przez Klienta i PW miejscu.
18. Szkolenie, o którym mowa w punkcie 10.3 powinno zostać zrealizowane po przygotowaniu i przekazaniu Klientowi Planu, o którym mowa w punkcie 10.2., zgodnie z poniższymi zasadami:
 - 18.1. minimalny czas trwania: 1 dzień, tj. 8 godz. zajęć, w tym co najmniej 2 godz. zajęć praktycznych;
 - 18.2. forma szkolenia: wykład – maksymalnie 75% zajęć; warsztaty (*w tym praca indywidualna, praca w grupach – analiza studiów przypadku, wystąpienia przedstawicieli grup*) – co najmniej 25% zajęć;
 - 18.3. maksymalna liczba uczestników jednej grupy szkoleniowej: 15 osób;
 - 18.4. w szkoleniu może wziąć udział maksymalnie 2 uczestników reprezentujących jednego Klienta;
 - 18.5. szkolenia będą odbywały się w odpowiednio do tego celu przystosowanych salach zapewnionych przez PW. Z zastrzeżeniem, że sale takie muszą być zlokalizowane w odległości nie większej niż 100 km od siedziby Klienta¹¹;
 - 18.6. PW zapewni ponadto uczestnikom szkolenia, adekwatną/y/e do długości trwania szkolenia: liczbę posiłków, serwis konferencyjny (*napoje na sali szkoleniowej*), zaprowiantowanie przerw kawowych i liczbę noclegów (*jeżeli szkolenie będzie trwało dłużej niż 1 dzień*);
 - 18.7. PW zobowiązany jest do prowadzenia dzienników zajęć z każdego szkolenia, zawierających, co najmniej: tytuł szkolenia, termin szkolenia, miejsce szkolenia, listę uczestników szkolenia (imię i nazwisko, nazwa firmy, którą reprezentują, podpis uczestnika), program szkolenia, podsumowanie szkolenia, w tym informację nt. liczby wystawionych zaświadczeń o uczestniczeniu w szkoleniu, podsumowanie ankiet zadowolenia uczestników ze szkolenia (ankieta powinna badać stopień zadowolenia uczestnika ze szkolenia, z kompetencji osoby prowadzącej szkolenie, zakresu merytorycznego szkolenia, materiałów szkoleniowych, a ponadto powinna zawierać co najmniej jedno pytanie dotyczące oceny przydatności przekazanej na szkoleniu wiedzy w codziennej działalności przedsiębiorstwa).

Rezultat

19. Rezultatem zrealizowania Etapu I jest Plan Poprawy Stanu Gospodarki Energetycznej przedsiębiorstwa, o którym mowa w punkcie 10.2.

Potwierdzenie realizacji Etapu I

¹¹ W przypadku dużego rozproszenia geograficznego Klienta możliwe jest odstępstwo od tej zasady po uzyskaniu akceptacji zainteresowanych Klienta i PARP.

20. Potwierdzeniem zrealizowania Etapu I jest podpisany przez Klienta protokół odbioru zawierający, co najmniej potwierdzenie:
 - 20.1. odbioru Planu, o którym mowa w punkcie 10.2;
 - 20.2. należytego wykonania przez PW Etapu I usługi systemowej KSU w zakresie zarządzania efektywnością energetyczną przedsiębiorstw;
 - 20.3. odbycia przez wyznaczonych pracowników Klienta szkolenia, o którym mowa w punkcie 10.3. Do protokołu należy załączyć kopię dziennika zajęć ze szkolenia, w którym brali udział pracownicy Klienta.

Etap II – doradztwo we wdrażaniu rekomendacji wynikających z audytu energetycznego

21. Warunkiem skorzystania przez Klienta z Etapu II jest zrealizowanie na jego rzecz Etapu I.
22. Podstawą do rozpoczęcia realizacji Etapu II są rekomendacje wynikające z Planu Poprawy Stanu Gospodarki Energetycznej przedsiębiorstwa, o którym mowa w punkcie 10.2.
23. Jeżeli Etap II rozpoczyna się później niż w ciągu sześciu miesięcy od zakończenia realizacji Etapu I, tj. podpisania przez Klienta protokołu odbioru, PW ma obowiązek zweryfikować i w razie potrzeby zaktualizować dane i rekomendacje zawarte w Planie Poprawy Stanu Gospodarki Energetycznej przedsiębiorstwa.
24. Klient winien wybrać co najmniej jedną osobę, która będzie odpowiedzialna za wdrożenie rekomendacji w przedsiębiorstwie. Osoba ta lub osoby wejdą w skład zespołu projektowego do spraw wdrożenia.
25. Zespół projektowy niezbędny do prawidłowego wdrożenia rekomendacji będzie się składał z:
 - 25.1. osób uprawnionych do podejmowania decyzji w przedsiębiorstwie, koniecznych do wprowadzenia rekomendowanych zmian,
 - 25.2. przedstawiciela lub przedstawicieli PW,
 - 25.3. ewentualnie innych osób odpowiedzialnych za wdrożenie rekomendacji po stronie Klienta.

Potwierdzenie realizacji Etapu II

26. Po zrealizowaniu Etapu II PW i Klient podpisują protokół dokonania wdrożenia, potwierdzający, które z rekomendowanych w Planie Poprawy Stanu Gospodarki Energetycznej przedsiębiorstwa działań optymalizujących zostały wdrożone.
27. Potwierdzeniem zrealizowania Etapu II jest podpisane przez Klienta oraz PW oświadczenie, mówiące o tym, że co najmniej jedna z rekomendacji z Planu Poprawy Stanu Gospodarki Energetycznej przedsiębiorstwa została wdrożona, w pełnym zakresie i że gwarantuje ona zwiększenie efektywności energetycznej przedsiębiorstwa Klienta, o co najmniej 10%.
28. Oświadczenie o należyтым wykonaniu przez PW Etapu II usługi systemowej KSU w zakresie zarządzania efektywnością energetyczną przedsiębiorstw.

IV. Wymagania wobec Podmiotów Wsparcia świadczących usługę systemową KSU w zakresie zarządzania efektywnością energetyczną przedsiębiorstw

Usługa może być świadczona przez Podmiot Wsparcia, który:

1. działa na rzecz rozwoju gospodarczego oraz

2. jest zarejestrowany w Krajowym Systemie Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw (KSU) w zakresie świadczenia usług doradczych o charakterze ogólnym oraz usług szkoleniowych lub otrzymał od PARP pismo informujące o pozytywnym wyniku jego wniosku o rejestrację w KSU;
3. posiada wdrożony i zweryfikowany standard w zakresie świadczenia usług doradczych o charakterze ogólnym oraz usług szkoleniowych spełniających wymagania świadczenia usług, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 24 maja 2011 r. w sprawie Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw (Dz. U. Nr 112, poz. 656) oraz
4. posiada odpowiedni potencjał organizacyjny, techniczny i ekonomiczny w zakresie świadczenia usług doradczych o charakterze ogólnym oraz usług szkoleniowych, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 24 maja 2011 r. w sprawie Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw (Dz. U. Nr 112, poz. 656) oraz
5. podpisał z PARP umowę, której przedmiotem jest świadczenie tych usług;
6. nie pozostaje pod zarządem komisyjnym bądź znajduje się w toku likwidacji, postępowania upadłościowego;
7. nie zalega w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz podatków i innych należności publicznoprawnych;
8. nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o udzielenie wsparcia na podstawie art. 207 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz 885 z późn. zm.);
9. nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o udzielenie wsparcia na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2007 r. Nr 42, poz 275, z późn. zm.);
10. nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o udzielenie wsparcia na podstawie § 3 ust. 2 oraz § 6 ust. 5 i 6 Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 4 września 2012 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz.U. z 2012 r., poz. 1064, z późn. zm.);
11. nie podlega wykluczeniu z możliwości ubiegania się o udzielenie wsparcia na podstawie art. 205 lub art. 211 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r., o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.);
12. nie jest podmiotem zbiorowym wobec którego sąd orzekł zakaz korzystania z dotacji, subwencji lub innych form wsparcia finansowego środkami publicznymi;
13. nie orzeczono wobec niego zakazu, o którym mowa art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r., poz.769) lub zakazu, o którym mowa w art.9 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r., o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. z 2012 r, poz. 768 z późn. zm.).

Wymagania związane ze specyfiką świadczenia usługi systemowej KSU w zakresie zarządzania efektywnością energetyczną przedsiębiorstw:

Podmiot Wsparcia świadczący usługę systemową KSU w zakresie zarządzania efektywnością energetyczną przedsiębiorstw, co najmniej:

14. Zajmuje się w swojej bieżącej działalności wykonywaniem usług doradczych o charakterze ogólnym na rzecz mikro- i małych przedsiębiorców oraz posiada ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w zakresie ww. usług na kwotę nie mniejszą niż 10.000 Euro, co najmniej na okres realizacji projektu.

15. W ostatnich 5 latach swojej działalności, licząc do dnia składania wniosków o udzielenie wsparcia, zrealizował co najmniej 30 usług doradczych z zakresu zarządzania efektywnością energetyczną przedsiębiorstw, w tym co najmniej 15 z tych usług zostało wyświadczonych na rzecz mikro- i małych przedsiębiorstw.
16. Zapewnia świadczenie usługi systemowej KSU w zakresie zarządzania efektywnością energetyczną przedsiębiorstw, przez co najmniej 4 Konsultantów, z których każdy posiada:
 - a. wyższe wykształcenie techniczne lub ekonomiczne oraz
 - b. co najmniej dwuletnie doświadczenie w realizacji usług doradczych dotyczących efektywności energetycznej przedsiębiorstw i w tym okresie wyświadczyl co najmniej 15 tego typu usług w co najmniej jednym z trzech wymienionych poniżej obszarów¹²:
 - i. efektywność energetyczna budynków;
 - ii. efektywność energetyczna urządzeń technicznych;
 - iii. efektywność energetyczna instalacji;zdobyte w ciągu 5 lat licząc do dnia składania Wniosków o udzielenie wsparcia.
17. Zapewnia, że co najmniej dwóch Konsultantów spośród Konsultantów, o których mowa w punkcie 16 posiada, co najmniej dwuletnie doświadczenie w prowadzeniu szkoleń, wykładów, warsztatów itp., którzy przeprowadzili co najmniej 10 szkoleń (łącznie) dla przedsiębiorców w obszarze zarządzania efektywnością energetyczną przedsiębiorstw.
18. Zapewnia, że Konsultanci, o których mowa w punkcie 16, w ciągu 5 lat licząc do dnia złożenia Wniosku o udzielenie wsparcia, wyświadczyli łącznie po 10 usług doradczych dotyczących efektywności energetycznej przedsiębiorstw w każdym z trzech obszarów, o których mowa w punktach 8 b) i-iii, w tym co najmniej po 5 usług w każdym z ww. obszarów zrealizowanych było na rzecz mikro- lub małych przedsiębiorstw.

¹² Jeden Konsultant może mieć doświadczenie w świadczeniu usług w więcej niż jednym z obszarów, o których mowa w punktach i-iii.